

ภาษีที่จำเป็นสำหรับ

วิสาหกิจชุมชน

โดย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

วิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้าการให้บริการ หรือ การอื่น ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันมีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกัน ประกอบกิจการดังกล่าว เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัวและ ระหว่างชุมชน

การยื่นขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

บุคคลไม่น้อยกว่า 7 คน และไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน ยื่นคำขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนกับกรมส่งเสริมการเกษตร

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

วิสาหกิจชุมชนที่ยังไม่มีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรจะต้องดำเนินการขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรดังนี้

- ให้วิสาหกิจชุมชนหรือคณะบุคคลจะต้องขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรที่สรรพากรพื้นที่หรือสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาที่วิสาหกิจชุมชนตั้งอยู่ภายใน 60 วัน

ภาษีสรรพากรที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน

- ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
- ภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ภาษีธุรกิจเฉพาะ
- อากรแสตมป์

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

วิสาหกิจชุมชนจะต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่กฎหมายกำหนด

- ยื่นแบบภาษีบุคคลธรรมดาครึ่งปี (ภ.ง.ด. 94) สำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมิน

มาตรา 40(5)(6)(7)(8) ให้นำเงินได้พึงประเมินตั้งแต่เดือน มกราคม –

มิถุนายน ไปยื่นภาษีด้วยแบบ (ภ.ง.ด.94)

- ยื่นแบบเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี (ภ.ง.ด. 90) สำหรับ

ผู้มีเงินได้พึงประเมินมาตรา 40(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8) ให้นำเงินได้

พึงประเมินตั้งแต่เดือน มกราคม – ธันวาคม ไปยื่นภาษีด้วยแบบ

(ภ.ง.ด. 90)

ภาษีเงินได้นิติบุคคล

วิสาหกิจชุมชนที่ประกอบในรูปของนิติบุคคลห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือ

บริษัทมหาชนจำกัด

ภาษีมูลค่าเพิ่ม

วิสาหกิจชุมชนที่ขายสินค้าหรือให้บริการที่อยู่ในบังคับภาษี ไม่ว่าจะประกอบการในรูปแบบของคณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีโชนิติบุคคลหากมีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการเกินกว่า 1.8 ล้านบาทต่อปี

วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. 30) ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปทุกเดือน

อากรแสตมป์

วิสาหกิจชุมชนที่มีการทำสัญญาหรือตราสารอื่นใดที่อยู่ในบังคับต้องเสียอากรแสตมป์ตามบัญชีอากรแสตมป์

การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ให้แก่วิสาหกิจชุมชน

รัฐบาลและกรมสรรพากรต้องการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน จึงได้ออก
กฎหมายยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 1,800,000 บาท

เงื่อนไขการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ให้แก่วิสาหกิจชุมชน

เป็นวิสาหกิจชุมชนที่ประกอบการในรูปของห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้
นิติบุคคล และวิสาหกิจชุมชนมีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 1,800,000 บาท

การหักค่าลดหย่อน

วิสาหกิจชุมชนที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชินติบุคคล สามารถหักค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ 60,000 บาท

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับเงินได้บางประเภท เงินได้ดังกล่าวอาจถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ซึ่งวิสาหกิจชุมชนสามารถนำเงินภาษีที่ถูกหักไว้มาหักออกจากภาษีที่ต้องชำระเมื่อยื่นแบบเสียภาษีเงินได้ครั้งปี หรือประจำปีภาษี

ลักษณะสำคัญของวิสาหกิจชุมชน

- ชุมชนเป็นเจ้าของและดำเนินการ
- ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน โดยใช้วัตถุดิบ ทรัพยากร ทุน แรงงานในชุมชนเป็นหลัก
- ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน
- เป็นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานภูมิปัญญาสากล
- มีการดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
- มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ
- มีการพึ่งพาตนเองของครอบครัวและชุมชนเป็นเป้าหมาย

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

- บุคคลธรรมดา
- ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล
- ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี
- กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง
- วิสาหกิจชุมชน ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เฉพาะที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล

เมื่อมีเงินได้เกิดขึ้นแล้ว

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องทำอะไรบ้าง

- ขอมีเลขและบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีภายใน 60 วัน (กรณีไม่มีเลขประจำตัวประชาชน)
- ยื่นแบบแสดงรายการ ปกติปีละ 1 ครั้ง เงินได้ของปีใด ก็ยื่นแบบฯภายในวันที่ 31 มีนาคม ของปีถัดไป เว้นแต่เงินได้บางลักษณะ เช่น เงินได้จากวิชาชีพอิสระ เงินได้จากการรับเหมา ฯ เป็นต้น จะต้องยื่นแบบฯ ตอนกลางสำหรับเงินได้ที่เกิดขึ้นใน 6 เดือนแรก ภายในเดือนกันยายนของทุกปี

ประเภทของเงินได้พึงประเมิน

- เงินได้ประเภทที่ 1 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน
- เงินได้ประเภทที่ 2 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ
- เงินได้ประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าแห่งกุฎีวิลลส์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์
- เงินได้ประเภทที่ 4 ได้แก่ ดอกเบี้ย เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร
- เงินได้ประเภทที่ 5 ได้แก่ เงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน
- เงินได้ประเภทที่ 6 ได้แก่ เงินได้จากวิชาชีพอิสระ
- เงินได้ประเภทที่ 7 ได้แก่ เงินได้จากการรับเหมา
- เงินได้ประเภทที่ 8 ได้แก่ เงินได้อื่นนอกจากที่ระบุไว้ในประเภทที่ 1-7

วิธีคำนวณค่าใช้จ่ายของเงินได้พึงประเมิน แต่ละประเภท

- เงินได้ประเภทที่ 1-2 ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ได้ร้อยละ 40 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
- เงินได้ที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน ให้คำนวณภาษีตามเกณฑ์ในมาตรา 48(5) แห่งประมวลรัษฎากร
- เงินได้ประเภทที่ 3 เฉพาะค่าลิขสิทธิ์ ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 40 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
- เงินได้ประเภทที่ 4 กฎหมายไม่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น
- เงินได้ประเภทที่ 5 ให้เลือกหักค่าใช้จ่ายวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้
 - ก. หักตามความจำเป็นและสมควร หรือ
 - ข. หักเป็นการเหมาในอัตราที่กำหนด (ร้อยละ 10, 15, 20, 30)
- เงินได้ประเภทที่ 6 ให้เลือกหักค่าใช้จ่ายวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้
 - ก. หักตามความจำเป็นและสมควร หรือ
 - ข. หักเป็นการเหมาในอัตราที่กำหนด (ร้อยละ 60, 30)
- เงินได้ประเภทที่ 7 ให้เลือกหักค่าใช้จ่ายวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้
 - ก. หักตามความจำเป็นและสมควร หรือ
 - ข. หักเป็นการเหมาในอัตราที่กำหนด (ร้อยละ 70)
- 8. เงินได้ประเภทที่ 8 ให้เลือกหักค่าใช้จ่ายวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้
 - ก. หักตามความจำเป็นและสมควร หรือ
 - ข. หักเป็นการเหมาในอัตราที่กำหนด

รายการหักลดหย่อนของผู้มีเงินได้

1. การหักลดหย่อนของผู้มีเงินได้
2. การหักลดหย่อนคู่สมรส
3. การหักลดหย่อนบุตร
4. อุปการะเลี้ยงดูบิดา มารดา
5. อุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือทุพพลภาพ
6. เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้และคู่สมรส
7. เบี้ยประกันชีวิต
8. เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
9. ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ
10. ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว
11. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย
12. เงินสมทบกองทุนประกันสังคม

เงินได้พึงประเมินที่ได้รับการยกเว้นภาษี

- ค่าเบี้ยเลี้ยง หรือ ค่าพาหนะ
- ดอกเบี้ยได้แก่ ดอกเบี้ยสลากออมสิน ดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ ฯ
- เงินประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนได้รับจากกองทุนประกันสังคม
- เงินได้จากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- เงินได้ที่คำนวณได้จากมูลค่าของเครื่องแบบซึ่งลูกจ้างได้รับจากนายจ้าง
- เงินได้เท่าที่ลูกจ้างจ่ายเป็นเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- เงินหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- เงินได้เท่าที่จ่ายเป็นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ
- เงินได้หรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับเนื่องจากการขายหน่วยลงทุนคืนให้กองทุนรวม เพื่อการเลี้ยงชีพ
- เงินได้เท่าที่จ่ายเป็นค่าซื้อหน่วยลงทุน ในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว
- เงินหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับเนื่องจากการขายหน่วยลงทุนคืนให้แก่กองทุนรวมระยะยาว
- ดอกเบี้ยเงินฝากประจำธนาคารในราชอาณาจักร ตามเงื่อนไขที่กำหนด
- เงินได้ที่ผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่า 65 ปี
- เงินได้ที่นายจ้างจ่ายเป็นค่าเบี้ยประกันภัยในส่วนที่คุ้มครองค่ารักษาพยาบาล
- เงินได้เท่าที่ได้จ่ายจริงเป็นเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตแบบบำนาญที่ได้รับยกเว้นภาษี
- การยกเว้นเงินได้ที่ผู้มีเงินได้เป็นคนพิการ

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้สุทธิ	ช่วงเงินได้สุทธิแต่ละชั้น	อัตราภาษีร้อยละ	ภาษีแต่ละชั้นเงินได้สุทธิ	ภาษีสะสมสูงสุดของแต่ละชั้น
0 – 100,000	100,000	5	ยกเว้น	0
100,001 - 150,000	50,000	10	ยกเว้น	0
150,001 - 500,000	350,000	10	35,000	35,000
500,001 - 1,000,000	500,000	20	100,000	135,000
1,000,001 - 4,000,000	3,000,000	30	900,000	1,035,000
เกิน 4,000,000 ขึ้นไป		37		

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา

ชื่อแบบ	ใช้ยื่นกรณี	กำหนดเวลายื่นแบบ
ภงด.90	มีเงินได้พึงประเมินทุกประเภท	ม.ค. – มี.ค. ของปีภาษีถัดไป
ภงด.91	มีเฉพาะเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1	ม.ค. – มี.ค. ของปีภาษีถัดไป
ภงด.94	ยื่นครึ่งปีสำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินเฉพาะประเภทที่ 5, 6, 7 และ 8	ก.ค. – ก.ย. ของปีภาษีนั้น

วิธีการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี

➤ ภ.ง.ด.91

➤ ภ.ง.ด.90

➤ ภ.ง.ด.94

การคำนวณภาษีเงินได้

รายได้พึงประเมิน

➤ **หัก ค่าใช้จ่าย**

ค่าใช้จ่าย - จ่ายจริง

ค่าใช้จ่าย - เหม่าจ่าย

➤ **หัก ค่าลดหย่อน**

เงินได้สุทธิ

โทษทางอาญา

- ไม่ยื่นขอมิเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท
- ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลา ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท
- ไม่จัดทำรายงานเงินสตรับ – จ่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท
- เจตนาละเลย ไม่ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

เบี้ยปรับเงินเพิ่ม

เบี้ยปรับ

- กรณีไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษี ต้องเสียเบี้ยปรับ 2 เท่าของภาษีต้องชำระ
- กรณียื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลา แต่ชำระภาษีขาดไป เสียเบี้ยปรับ 1 เท่าของภาษีที่ชำระขาดไป

เงินเพิ่ม

- กรณีไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษี เสียเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือนของภาษีต้องชำระ
- กรณียื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลา แต่ชำระภาษีขาดไป เสียเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือนของภาษีที่ชำระขาดไป

